

SKRIVELSE

2010-06-21
Dnr 9.2:0597/10

Justitieminister
Beatrice Ask
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Solidariskt skadeståndsansvar – en skuldfälla för unga?

Det solidariska skadeståndsansvaret upplevs ofta som svårt att överblicka och kan binda samman de skadeståndsskyldiga på ett negativt sätt. Många uppfattar det som orättvist att behöva hamna hos Kronofogden trots att man har betalat ”sin” del av skadeståndet. Konsekvenserna av skuldsättning och att få betalningsanmärkning är många.

Rikskronofogden och Barnombudsmannen vill med denna skrivelse gemensamt uppmärksamma regeringen på de skuldsättningsproblem som det solidariska skadeståndsansvaret kan medföra för barn och unga.

Konsekvenserna av skuldsättning och att få betalningsanmärkning är många. Det kan innebära problem med att få hyreskontrakt, telefon-abonnemang, lån på banken och vissa arbeten. Skuldsättningen kan alltså allvarligt försvåra den unges inträde i vuxenlivet och hans eller hennes etablering som socialt välfungerande person. 75 procent av omyndigas samlade skulder avser obetalda skadestånd. Vid årsskiftet 2009/2010 fanns knappt 1 100 barn och unga under 18 år registrerade hos Kronofogden till följd av obetalda eller för sent betalda skadeståndsskulder. 25 procent av dessa personer bar ett solidariskt skadeståndsansvar.

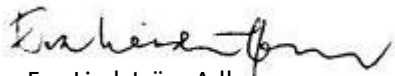
Kronofogden och Barnombudsmannen har vid flera tidigare tillfällen uppmärksammat regeringen på de skuldsättningsproblem som det solidariska skadeståndsansvaret kan leda till för ungdomar. År 2003 framhöll både Barnombudsmannen och dåvarande Riksskatteverket i skrivelser till regeringen att det är angeläget att finna en lösning på problemen. Även i samband med yttranden över betänkandet SOU 2004:122 Ingridanden mot unga lagöverträdare och SOU 2004:112 Frågor om förmyndare och ställföreträdare har myndigheterna anfört att det finns ett behov av att se över det solidariska skadeståndsansvaret för unga.

Att problemet kvarstår bekräftas av resultatet av ett nyligen genomfört pilotprojekt i samarbete mellan Kronofogden och Social resursnämnd i Göteborg. Inom ramen för projektet skickades ett informationsbrev ut till alla 17-19-åringar i Göteborg som hade dömts att betala skadestånd under perioden 1 november 2009 till 31 mars 2010. Informationen i brevet syftade till att få den dömda att betala innan skulden gick vidare till Kronofogden. Det solidariska skadeståndsansvaret nämndes särskilt i brevet. Brevet följdes upp med en enkät och djupintervjuer. Av intervjuerna

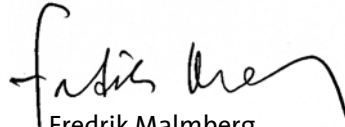
framkom att flertalet av ungdomarna hade svårt att förstå innebörden av det solidariska skadeståndsansvaret. Det solidariska skadeståndsansvaret medförde också svårigheter att betala fullt ut och bli skuldfri.

Solidaritetsprincipen motiveras ofta med rättviseargument. Den skade-lidande har en utsatt position och bör ha möjlighet att vända sig till vem som helst av dem som åsamkat honom eller henne skada för att få ut skadeståndet. Å andra sidan framhålls ibland åsikten att det solidariska ansvaret är orättvist. Ett solidariskt skadeståndsansvar upplevs bara som rättvist om den som har betalat hela skadeståndet kan återfå ersättning från övriga skadeståndsskyldiga via regressanspråk. Att i efterhand få kompensation genom regressanspråk mot övriga skadeståndsskyldiga kan ofta vara svårt. Det gör att ett solidariskt skadeståndsansvar långt ifrån alltid blir rättvist i praktiken.

Rikskronofogden och Barnombudsmannen vill därför uppmana regeringen att tillsätta en utredning som ges i uppdrag att göra en översyn av det solidariska skadeståndsansvaret i de fall där de som vållar skadan är under arton år.

Eva Liedström Adler
Rikskronofogde

Fredrik Malmberg
Barnombudsman